

Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık

<http://sinedebiyatro.wordpress.com/2013/07/06/buyubozumu-yaratici-yazarlik/>

Son dönem ülkemiz edebiyatının etkili yazarlarından olan Murat Gülsoy, alt başlığı “**Kurmacanın Bilinen Sırları ve İhlal Edilebilir Kuralları**” olan **Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık** kitabında, adeta tanrısal bir lütuf olarak görülen “yazar olma” mitini gökten yere indiriyor. Özellikle Amerikan yazınında son zamanlarda büyük talep toplayan “X adımda yazarlık” gibi isimlerle pazarlanan kişisel gelişim kitaplarına hem eleştirel bir bakış atıyor, hem de yazmak isteyenlere bu kitaplar dışında bilhassa Türkçe kitaplar arasında değerli bir alternatif sunuyor. 2004 yılında yayınlanan bu kitap zaman içerisinde okuyucusunu arttırarak 7.Basım’a kadar ulaşmış (Ocak 2012, Can Yayınları). **Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık**, on altı bölümden oluşuyor. Yaratıcı yazarlık ve kurmacanın ne olduğu, öğretilip öğretilmeyeceği, yazmaya nasıl başlanacağı, nasıl sürdürülebileceği, yaratıcı olma seviyesine erişilip erişilemeyeceği, karakterlerin kurmaca edebiyat için önemi ve kurmacaya kattıkları, kurmaca ile gerçek dünya arasında gidip gelen yazarın dramı ve hazzı, hikayelerin nasıl doğduğu ve nasıl aktarılabilceği, kurmacanın unsurları, zaman kullanımı, hikaye ve olay örgüsü, kurmacada betimlemenin yeri ve gerekliliği, bakış açısı, bir karakterin ete kemiğe bürünmesi, öykü ve roman arasında (varsa) bir ayırım yapabilmek gibi kurmaca edebiyata, yani yaratıcı yazarlığa dair ne varsa bu “mütevazı” kitapta kendisine yer bulabilmiş. Aslında bu kitap, Boğaziçi Üniversitesi’nde mühendislik ve psikoloji eğitimi alan ve halen aynı üniversitede çeşitli dersler veren Murat Gülsoy’un verdiği “Yaratıcı Yazarlık” kurslarından doğan ama aynı zamanda bu kursların mecazi anlamda bir “ders kitabı” olarak görülebilecek bir inceleme kitabı.

Murat Gülsoy için her şey şu soruyla başlıyor: *Kurmacanın büyüğü nedir?* Bu retorik soruya şöyle yanıt veriyor yazar: *İşte bu elinizde tuttuğunuz kitap, çocukken sorduğum bu sorunun olası yanıtlarını kapsıyor.* Edebiyatın da resim yahut heykel gibi bir sanat dalı olduğu ve kurmaca sanatının temellerinin öğretilmeyeceği fikrini savunan Gülsoy, doğrusu bu eğitimden geçen herkesin de diğer sanat dallarında görüldüğü gibi bir “sanatçı” olarak değerlendirilemeyeceğini de ekliyor. Öğrenilebilir ve öğretilbilir olması, edebiyatı da o “dahi yazar” mitinden sıyrarak daha “insani” ve daha “dünyevi” kılıyor. Yazmaya yeni başlayanlar için de bir önerisi var Murat Gülsoy’un: *Yazdıklarınızı yayımlatma düşüncesini aklınıza ne kadar az getirirseniz o kadar verimli olursunuz!* Kendi yazarlık macerasından örnekler vererek ilerleyen yazar, kitapta yazma ritüelinden, etkilendiği yazarlardan ve edebiyatın içinden yazarlığa dair öğrenilebileceklerden söz ediyor, örnek öykülerden yola çıkarak kurmacanın unsurlarının pratik yazın hayatında “yaratıcı yazarlar” tarafından nasıl kullanıldığını gösteriyor Gülsoy. Bu kitabı yazma amaçlarından birisinin “*yazar adayına bilinen yöntemlerin bir haritasını çıkarmak olduğu kadar, yazarken biçimsel olarak nelerle çarpışmak zorunda kalacağını işaret etmek*” olduğunu belirtiyor. Burada şu önemli yönelimin de altını çizmekte fayda var, kitabın başlığından, içeriğin düzenlenmesine kadar, Murat Gülsoy, kurmacanın ezberlenip uygulanacak formülleri ve uyulmak zorunda olan kuralları olmadığını tekrar tekrar ifade ediyor. Belki de kitapta yer alan şu cümle, bu kitabın ve kurmaca dünyasına girişin nihai amacını çok güzel bir biçimde ortaya koyuyor: *“Hikaye sanatının tekniklerini irdeleyelim ve sonra onları aşmaya çalışalım... ki büyübozma çabamızın bir anlamı olsun!”*. Kurmacanın unsurlarını birer birer ele alan kitap karakter, üslup, zaman, bakış açısı, hikaye ve olay örgüsü arasındaki ayırımın üzerinde dururken Borges, Poe gibi yazarlardan, Hume ve Herakleitos gibi filozoflardan da örnekler vererek konuyu teorik bir çerçeveye de yerleştirmeyi başarıyor. Mesela şu açıklama kurmacanın esasına dayalı değerli bir özet sunuyor:

Kurmaca edebiyat metninin iki ana bileşeni vardır: Hikaye ve Söylem. Bakış açısı, olay örgüsü, zaman ve dil gibi unsurlar söylemi; olaylar ve varlıklar da hikayeyi oluşturur.

Edebiyatta “kolaya kaçmaya” yer olmadığını gösteren Büyübozumu kitabı, aslında bir anlamda sıradan formüllere yahut pratik çözümlere sırtını dayayan kişisel gelişim kitaplarının da karşısında yer alıyor. Zira farklı bölümlerde, cevaplardan ziyade soruların önemli olduğunu altını çizen Murat Gülsoy, aynı zamanda benim önemli bulduğum şu uyarıda bulunuyor:

Karakterleri ete kemiğe büründürmenin en önemli yolu onların kim olduklarını özetlemek değil onları eylem halinde göstermektir. (...) Diyaloglar, okurun karakterleri doğrudan bir yolla “görmesini” ve

“duymasını” sağlarlar. Dolayısıyla en iyi “gösterme” yollarından birisidir. (...) Modern edebiyatta anlatıcının yorum yapması neredeyse terk edilmiş bir tekniktir.

Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık titiz biçimde hazırlanmış bir “yol kitabı”. Ancak gördüğümüz gibi Murat Gülsoy, yazar olmak isteyenlere “reçeteler” sunmuyor bu kitabında. Hatta bu reçetelerin de olamayacağını söylüyor, tüm yapmaya çalıştığı, kurmacanın temel dinamikleri ve bileşenlerini ortaya koymaya ve yazının başında bekleyenlere çeşitli tabelalar sunmak ve kimi uyarılarda bulunmak. Hangi yoldan gidileceğini, ne Murat Gülsoy, ne de biz biliyoruz çünkü. Sadece yolları tanımak için o yolların bir kısmından geçmiş, “bir büyüğümüzün” tavsiyelerine kulak veriyoruz bu kitapta. Son sözü tabii ki Murat Gülsoy’a bırakıyorum: “*Daha ötesi? Daha ötede edebiyatın ve insan ruhunun karanlık coğrafyası başlar...*”.